

กลวิธีการแปรวรรณกรรมเยาวชน: กรณีศึกษา ความสุขของกะทิ

พรชัย พรวิริยะกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2555

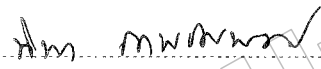
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พรชัย พรวิริยะกิจ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์


..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.อุบล ธเนศชัยคุปต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพา เทพอัครพงศ์)


..... กรรมการ
(ดร.อุบล ธเนศชัยคุปต์)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ลิ้มถาวรานันท์)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา


..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ดร.บุญรอด บุญเกิด)

วันที่ 12 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.อุบล ชนนชัยคุปต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์และแนวทางการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพา เทพอักษรพงศ์ อดีตอาจารย์แห่งภาควิชาภาษาตะวันตก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ลีมถาวรานันต์ อาจารย์แห่งภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยบูรพา และรองศาสตราจารย์ ญะเดียวรรณกุล อาจารย์แห่งภาควิชาภาษาตะวันตก มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงคณาจารย์แห่งภาควิชาภาษาตะวันตกแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้อบรมสั่งสอนและให้แง่คิดในการศึกษาและการทำงานตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษาในระดับปริญญาโทนี้และอีกหนึ่งความขอบคุณคือ อาจารย์พงษ์ปณต โชติทุม และอาจารย์ณัฐธิดา ทองเอี่ยม อาจารย์แห่งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณพ่อ แม่ พี่น้องและญาติๆ ทุกคนที่ได้ให้โอกาสในการศึกษาระดับปริญญาโทและให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมถึงเพื่อนๆ ในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่ได้คอยให้กำลังใจเมื่อผู้วิจัยเกิดปัญหามาโดยตลอดเช่นเดียวกัน

ในฐานะอาจารย์ ผู้วิจัยขอขอบคุณกับทุกกำลังใจจากลูกศิษย์ชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาศาสตร์ การกีฬาและจากลูกศิษย์ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้มอบให้อันเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

และงานวิจัยเล่มนี้จะสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดความช่วยเหลือจากคุณงามพรมณ เวชชาชีวะ ผู้ประพันธ์วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “ความสุขของกะทิ” และคุณพรุฒินันท์ บอร์ธวิค ผู้แปลฉบับภาษาอังกฤษ “The Happiness of Kati” ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบข้อซักถามต่าง ๆ อีกทั้งยังให้ข้อมูลและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้

พรชัย พรวิริยะกิจ

51911497: สาขาวิชา: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ: การแปล/ วรรณกรรมเยาวชน/ วัฒนธรรมไทย/ กลวิธีการแปล

พรชัย พรวิริยะกิจ : กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน: กรณีศึกษา ความสุขของกะทิ

(TRANSLATION STRATEGIES FOR CHILDREN LITERATURE: A CASE STUDY OF

THE HAPPINESS OF KATI) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: อุบล ธเนศชัยคุปต์, Ph.D. 116 หน้า
ปี 2555.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลในระดับคำจากวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง *ความสุขของกะทิ* ฉบับภาษาไทยของงามพรรณ เวชชาชีวะและฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ *The Happiness of Kati* ของพรูเดนซ์ บอร์ธวิก ที่ไม่มีคำเทียบเคียงทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตกโดยใช้กรอบทฤษฎีของโมนา เบเกอร์ (Mona Baker) ทั้ง 8 กลวิธี เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปร้อยละ

ผลการศึกษาในด้านของการแปลระดับคำ พบว่ากลวิธีการแปลที่มีการใช้มากที่สุดคือการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าภาษาต้นฉบับหรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป รองลงมาคือ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ทางวัฒนธรรม กลวิธีการแปลโดยการถอดความโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการถอดความโดยใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการละ และกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นกลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติม นอกเหนือจากกลวิธีที่ได้กำหนดไว้ ตามลำดับ ส่วนการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางหรือมีความหมายน้อยกว่าต้นฉบับและการแปลโดยการอธิบายความไม่พบในงานวิจัยนี้ ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนได้ชัดเจนขึ้น

51911497: MAJOR: ENGLISH FOR COMMUNICATION; M.A. (ENGLISH FOR COMMUNICATION)

KEYWORDS: TRANSLATION/ CHILDREN LITERATURE/ CULTURE

PORNCHAI PORNWIRIYAKIT: TRANSLATION STRATEGIES FOR CHILDREN LITERATURE: A CASE STUDY OF THE HAPPINESS OF KATI. ADVISOR COMMITTEE: UBON DHANESSCHAIYAKUPTA, Ph.D. 116 P. 2012.

This research aims to study the translation strategies employed to translate a children literature entitled *The Happiness of Kati* written by Ngamphan Vejjajiva and was translated into English by Prudence Borthwick. The Thai and English version were compared in the word level in order to explore the translation strategies based on Mona Baker's eight translation strategies. These strategies are commonly used to translate the non-equivalence as well as the cultural differences. The frequency of occurrences of all strategies was calculated in the form of percentage.

The result in this study revealed that, in term of non-equivalence at word level, the strategy of a more general word was found the most frequently, followed by the strategy of cultural substitution, the strategy of paraphrase using related word, the strategy of paraphrase using unrelated words, the strategy of omission and the strategy of a specific word which was not on Baker's list respectively. However, the strategy of a more neutral/ less expressive word and the strategy of an illustration were not found in this study. The result revealed that the translator used various translation strategies to enable the English audience to understand the Thai cultural concepts appearing in the original context.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของการแปล.....	10
ประเภทของการแปล.....	11
กระบวนการสื่อสารและการแปล.....	16
การแปลวรรณกรรม.....	18
ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและการแปล.....	20
ปัญหาการแปลทางด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทแปล.....	23
กลวิธีการแปลที่ใช้เพื่อแก้ไขปัญหานั้นเนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทแปล.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
รูปแบบการวิจัย.....	34
การกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การนำเสนอข้อมูล.....	36
4 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปล.....	37
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกประเพณี และพิธีกรรม.....	37
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกสถานที่.....	41
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกอาหาร.....	44
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งของ เครื่องใช้ในครัวเรือนและทั่วไป.....	47
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้ เรียกญาติ.....	51
ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้ เรียกสัตว์.....	55
ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้ เรียกต้นไม้และดอกไม้.....	57
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	74
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกประเพณีและพิธีกรรม.....	38
2	ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกสถานที่.....	41
3	ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกอาหาร.....	44
4	ผลการวิเคราะห์ความถี่และกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งของเครื่องใช้ทั่วไป.....	47
5	ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่เรียกญาติ.....	51
6	ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่เรียกสัตว์.....	55
7	ผลการวิเคราะห์ความถี่และการปรากฏกลวิธีการแปลคำศัพท์ที่เรียกต้นไม้และดอกไม้.....	57
8	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่ใช้เรียกประเพณีและพิธีกรรม.....	75
9	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่ใช้เรียกสถานที่.....	84
10	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่ใช้เรียกอาหาร.....	90
11	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งของเครื่องใช้.....	94
12	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่เรียกญาติ.....	104
13	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่เรียกสัตว์.....	112
14	ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่ใช้ถ่ายทอดคำศัพท์ที่เรียกต้นไม้และดอกไม้.....	113

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 การสื่อสารด้วยการแปล.....	17
-----------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University